

Fagområder rammeplan

**Bolga oppvekstsenter,
barnehage**

RAUS OG
KRAFT

6.0. Fagområder

Fagområde: Kommunikasjon, språk og tekst

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger:	Kunnskaper:	Ferdigheter:
- oppleve gleden av å bruke språket og bli forstått, og selv forstå andre	-utvikle begrepsforståelsen	-få trening i å lytte
-oppleve gleden ved å bruke språket som inspirasjon til fabulering og nyskaping	-bruke et variert ordforråd	-få trening i å observere og gi respons i gjensidig samhandling
-et positivt forhold til tekst og bilde	-få kjennskap til at det finnes ulike former for tekst: skriftlig, muntlig, fortellinger, dikt, rim og regler, bøker, media	-få trening i å bruke språket til å løse konflikter og skape positive relasjoner
-få interesse for bøker, sanger, rim og regler	-forstå at man kan bruke språket til å uttrykke følelser, tanker, ønsker og erfaringer	-bli fortrolige med symboler, tall og bokstaver

I barnehagen er det viktig at barna:

- Får bruke språk i alle sammenhenger; hverdagsrutiner, lek, samling, konflikter og konfliktløsning, aktiviteter, turer med mer
- Opplever at språk er viktig for å kunne uttrykke seg og å kunne forstå andre
- Opplever å bli lest for
- Opplever å få gjenfortelle fra opplevelser, bøker og eventyr
- Ser ordbilder i sitt dagligmiljø
- Får leke med ord, lyder, rim og regler
- Får oppleve en begynnende bevisstgjøring av leseretning
- Kan motta og gjennomføre felles og individuelle beskjeder
- Får lytte til musikk, fortellinger, det som blir formidlet, mens andre sier noe
- Kan få lære nye ord og begreper
- Får mulighet til å bruke både norsk og sitt eget morsmål, og bli oppmuntret til å bruke begge språk
- Få kjennskap til bruk av tastatur, mus og pedagogisk programvare på PC

Personalet skal:

- Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer
- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket
- Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.

Fagområde: Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Kunnskaper:	Holdninger:	Ferdigheter:
<ul style="list-style-type: none"> – bli bevisst de ulike sansene gjennom ulike inntrykk og opplevelser – få forståelse og respekt for egen og andres kropp, og for at alle er forskjellige – få kunnskap om Menneskekroppen – få forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold	<ul style="list-style-type: none"> – få en positiv selvpåfatning gjennom kroppslig mestring – oppleve gleden ved friluftsliv og uteliv til ulike årstider	<ul style="list-style-type: none"> – erfaring med variert og allsidig bevegelse – tilegne seg grunnleggende motoriske ferdigheter – videreutvikle kroppsbeherskelse, grovmotorikk, finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet

I barnehagen er det viktig at barna:

- Får bruke kroppen på ulike måter gjennom bevegelseslanger, bevegelsesleker, lek inne/ute, lek i naturen og ulendt terreng
- Får øvelse i å klippe, lime, perle, tegne, fargelegge, male, bruke enkelt verktøy
- Lærer om ulike kroppsdelene og bli bevisst deres funksjon

- Får oppleve at sunn mat og næringsrik mat er lett og lage til, god å spise, og at det metter godt
- Får opplevelser med de ulike sansene
- Får oppleve fri lek og utfoldelse
- Blir glad i kroppen sin, få et positivt selvbilde og få oppleve mestring
- Får gode opplevelser ift at det som er sunn mat er god og spennende mat
- Lærer seg av- og påkledning, og får erfare riktige klær til ulike årstider
- Får kjenne på kravet om at de av og til må sitte rolig
- Får respekt for at det er kulturforskjeller når det gjelder forholdet til kropp

Personalet skal:

- Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- Kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.

Fagområde: Kunst, kultur og kreativitet (2018-2019)

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samholdighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger:	Kunnskaper:	Ferdigheter:
<ul style="list-style-type: none"> – oppleve gleden ved å uttrykke seg, ta i bruk fantasi, kreativ tenking og skaperglede – få interesse for den kulturen de er en del av	<ul style="list-style-type: none"> – få kunnskap om ulike teknikker, virkemidler for å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk; sang, dans og drama – bli bevisst at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse	<ul style="list-style-type: none"> – få ferdighet i å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom allsidig møte med og refleksjon over kultur, kunst og estetikk – få trening i å bearbeide og kommunisere sine

I barnehagen er det viktig at barna:

- Får oppleve å bruke ulikt formingsmaterieil
  - Får se og oppleve ulik kunst
  - Føle glede ved å skape noe
  - Får erfaringer med å skape noe sammen
  - Får bruke fantasien sin
  - Tar og kjenner på ulikt materieil
  - Oppleve å bruke forskjellig verktøy
  - Kjennskap til nærmiljø
  - Opplever å være en del av barnekulturen i samtiden og lærer noe fra tidligere barnekultur
  - Får opplevelser som de kan bruke som grunnlag for å uttrykke seg på ulike måter
  - Kjennskap til hvordan digitale verktøy kan brukes i kreativ aktivitet
- inntrykk

Personalet skal:

- Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur
- Være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene
- Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer
- Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom
- Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid
- Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

Fagområde: natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger:	Kunnskaper:	Ferdigheter:
<ul style="list-style-type: none"> – oppleve glede ved å ferdes i naturen – oppleve glede ved å undres over naturens mangfoldighet	<ul style="list-style-type: none"> – få innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen – få kunnskaper om dyr, vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjonen	<ul style="list-style-type: none"> – lære å iaktta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verden – erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet

I barnehagen er det viktig at barna:

- Får positive opplevelser fra naturen, slik at de ønsker å ta vare på naturen senere
- Hører om og har opplevelser med småkryp og dyr
- Hører om og har opplevelser med ulike vekster
- Får erfaring med hvor noe av maten vår kommer fra
- Opplever de ulike årstidene og hva årstidene gir oss av muligheter og aktiviteter
- Får undre seg og være nysgjerrig
- Får bruke sansene sine
- Får kjennskap til livsløp i naturen og hos mennesker
- Får opplevelser med noen tekniske hjelpemidler

Personalet skal:

- Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring
- Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd
- Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen
- Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.

Fagområde: Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger: – få erfare at det gis anledning og ro til undring, tenking, samtaler og fortellinger – utvikle toleranse og interesse for hverandres bakgrunn	Kunnskaper: – tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og regler – få innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen – få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner – få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnehagen – bli kjent med religion, etikk og filosofi som del av kultur og samfunn	Ferdigheter: – få trening i å finne konstruktive løsninger i konfliktsituasjoner – utvikle toleranse, interesse og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
---	--	---

I barnehagen er det viktig at barna:

- Opplever respekt for seg og sin familie
- Opplever sin kulturbakgrunn som viktig
- Får mulighet til å være med å markere noen av de kristne høytidene
- Får mulighet til å være med å markere andre religiøse og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen
- At barna opplever de gode samtalene
- Opplever at det er tid og plass for spørsmål, undring og ettertanke
- Opplever de voksne som gode rollemodeller ift toleranse og respekt
- Får opplevelser med normer og regler i det samfunnet de lever i
- Lærer å løse konflikter på en god måte

Personalet skal:

- Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning
- Identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.

Fagområde: Nærmiljø og samfunn (2018-2019)

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

Holdninger:	Kunnskaper:	Ferdigheter:
<ul style="list-style-type: none"> – få erfare at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap – få oppleve at det tas like mye hensyn til gutter som til jenter – utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett	<ul style="list-style-type: none"> – få begynnende innsikt og erfaring med det demokratiske samfunn (barns medbestemmelse) – bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet – bli kjent med noen historiske erindringer i lokalmiljø og samfunn – bli kjent med at samene er Norges urbefolkning, få kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv	<ul style="list-style-type: none"> – få utvikle tillit til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet – få erfare at egne valg og handlinger kan påvirke situasjonen for dem selv og andre – få medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt

I barnehagen er det viktig at barna:

- Får oppdage og utforske området i og rundt barnehagen
- Få lære at det er ulike regler som gjelder i ulike situasjoner, for eksempel når vi ferdes i trafikken, i forhold til når vi er i skogen
- Opplever at de har ulike erfaringer som kan være berikende for andre å høre om
- Får oppleve/ høre om ulike tradisjoner og levesett
- Får oppleve et inkluderende miljø for å forebygge mobbing og rasisme
- Får erfaring med noen yrker og arbeidsplasser
- Får erfare at deres valg får konsekvenser for dem selv og andre
- Opplever at alle blir tatt hensyn til
- Får oppleve at de er verdifulle og viktige for fellesskapet

- Får høre om at barn har rettigheter
- Får kjennskap til at det finnes ulike medier som kan være til nytte

Personalet skal:

- Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme
- Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng
- Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner
- Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

Fagområde: Antall, rom og form

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende.

ERFARINGER BARN BØR FÅ I BARNEHAGE

<p>Holdninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oppleve gleden over å utforske og leke med tall og former 	<p>Kunnskaper:</p> <ul style="list-style-type: none"> – få erfare, utforske og leke med form og mønster – erfare ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne – erfare plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering 	<p>Ferdigheter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper
---	--	--

I barnehagen er det viktig at barn

- Får erfaring med tall og telling i hverdagen
- Får erfare tall og mengder i sanger, ellinger, eventyr, rim og regler
- Får erfare bruk av begreper som stor, større, liten, mindre, bak, foran og lignende
- Har mulighet til lek med ulike former og mønstre
- Får erfaring med rydding og sortering
- Har erfaring med spill, klosser og tellemateriell
- Opplever måleenheter, avstander, vekt og tid i praksis
- Får oppleve å sortere ulike begrep og gjenstander i grupperover/underbegrep; som bukse og jakke= klær, eple, appelsin og banan= frukt

Personalet skal:

- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning
- Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer
- Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler
- Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.

GLOMFJORD NEVERDAL ENGAVÅGEN REIPÅ STØTT
MELØYA BOLGA ÅGSKARDET HALSA ØRNES

RAUS OG KRAFTFULL

meloy.kommune.no